

Exosfären under en bokhylla

Luftmolekylerna dallrade över asfalten, glasväggarna och automobilerna; rörde sig mot sändartornen, mot troposfärens yttre gränser för att sedan stanna upp, kylas av och sjunka tillbaka. Över människorna som gick förbi den breda stentrappan, mellan McDonalds och Office Depot, utanför Stockholms Fildelningscentral. Fildelaren såg varenda en av dem, men ingen såg Fildelaren. Alla tittade på sina skärmaccessorier.

Då och då stannade de framför Fildelaren, skannade sina armband och den biometriska datan avslöjade allt Fildelaren behövde för att välja den perfekta filen från sitt arkiv. Det tog bara ett par sekunder att överföra och när människorna gick sin väg visste Fildelaren med fullständig säkerhet att filen skulle utlösa glädje hos dem och att bistå dem väckte alltid samma tillfredsställelse hos Fildelaren.

Nu, fram mot kvällen, var Sveavägen ödelagd och Fildelaren iakttog tålmodigt luftens rörelser; inte förrän klockan 19.00 var det tillåtet för Fildelaren att återvända till boken i sal 1. Bakifrån hördes det molande ljudet från grävskoporna, sysselsatta med demoleringen av Sal 3 och Fildelaren tänkte att de gjorde ett mycket effektivt jobb- det var otroligt att tänka att hela Sal 4 hade omvandlats till platt, kall asfalt- byggnadsgrunden för filmstadion där människorna skulle få uppleva 7D sensationer! Fildelningscentralen hade ju ändå helt och hållet spelat ut sin roll. 'Roligt, billigt, effektivt: Nu bygger vi 7D!': stod det på reklamskylten vid korsningen mellan Sveavägen och Odengatan.

Stockholms Fildelningscentral lyste röd i kvällssolen när klockan äntligen var 19.00 och Fildelaren hastigt rörde sig uppför stentrappan med de långa stegen- en åsnetrappa- fram till de höga grå portalerna som omgav ingången. De var designade för att påminna om fornegyptisk arkitektur, avsmalnande mot toppen för att inge en känsla av höjd. Väl inne i den smala entréhallen betraktade Fildelaren de mörka väggarna, skulpterade av Ivar Johnsson med bilder från Iliaden, som skrevs av Homeros för nästan 3000 år sedan. Sedan fortsatte Fildelaren upp, via den smala trappan av kalksten och marmor, avsmalnad likt portalerna, som ledde fram till ljuset i Rotundan. Men innan Fildelaren nådde Rotundan förundrades Fildelaren av de nötta stegen och tänkte på alla de otaliga människor som en gång vandrat samma väg. Fildelaren gick sedan snett genom Rotundan och svängde av till vänster, till sal 2, och fortsatte sedan åt vänster igen, längst med de tomma hyllorna, och så vänster en sista gång, in i det lilla mörka rummet som utgjorde Sal 1. Boken låg undangömd på samma plats, under en överbliven bokhylla.

Fildelaren hade upptäckt boken i samband med utrymningen, dammig och gulnad, men inte desto mindre en bok, med klumpiga, grå pärmar och tunna, sköra blad. På något vis hade den blivit kvar efter den Stora Fileffektiviseringen, då alla böcker brändes upp. De nyttiga böckerna hade dock sparats digitalt- Fildelaren bar på dem alla- men detta exemplar var inte bland dem. 'Stockholms Stadsbibliotek- en kort byggnadshistoria'.

Det hade tagit ett bra tag innan Fildelaren förstätt att byggnaden boken beskrev var just Stockholms Fildelningscentral. För trots att byggnaden var bekant föreföll bokens innehåll fullkomligt främmande. Den var långsam, komplicerad och full med arkaiska detaljer; namn, årtal och platser Fildelaren aldrig någonsin hört talas om, men likväl fascinerades av. Som att

Stadsbiblioteket ritats av arkitekten Gunnar Asplund, invigts den 31 mars 1928 och på sin höjt rymt över 400 000 böcker, uppradade längst med väggarna. Och att människorna hade vandrat runt och valt böcker helt själva, utan minsta aning om vilken dopaminrespons boken skulle ge upphov till!

Själva ineffektiviteten med allting chockerade Fildelaren, som spenderade hela natten med att läsa om arkitekturen i Rotundan och dess gråvita väggarna som skapats för att efterlikna moln och reflektera ljuset från fönstrena intill taket, en 24 meter hög rak kupol. Desto mer Fildelaren läste desto mer förundrades Fildelaren över den totala meningslösheten med byggnadens utsmyckning, och fortsatte frenetisk att läsa i jakt efter en mening.

Men morgonen därpå var Fildelaren om möjligt ännu mer konfunderad. Tillbaka på sin post på Sveavägen skötte Fildelaren arbetet automatisk, medan tankarna vandrade. Enligt boken var golvet i Fildelningscentralen tillverkat i linoleum, och mönstret- stora fyrkanter, varav varannan med en cirkel inuti- hämtat från marmorgolvet i Pantheon. Pantheon, som var ett nära tretusenårigt tempel i Rom som Gunnar Asplund inspirerats av. Pantheon som hade den äldsta kända rotundan i världen. Pantheon som även kallades för Alla Gudars Tempel, som bokstavligen betydde 'Templet till Gudarna'. Gudarna. Vilka var de? Fildelaren hade aldrig hört talas om dem men tänkte att de måste vara mycket viktiga om ett sådant tempel kunnat tillägnas till dem.

Fildelaren lånade ut samma fil till nästan alla den dagen: 'Fem steg för att leva ett effektivt och roligt liv!' som nyligen bevisats vara särskilt effektiv för människor med låg serotoninproduktion. Men när människorna gick iväg med böjda nackar kände Fildelaren inte samma tillfredsställelse som vanligt. Fildelaren fick för sig att de missade någonting, att de saknade någonting, men visste inte vad det kunde vara. Boken om Stadsbiblioteket? Nej, det var absurt. För att bli av med den olustiga känslan fokuserade Fildelaren på luftmolekylerna över Sveavägen- som låg nästan helt stilla den dagen- men drabbades då av en ofrånkomlig känsla av tomhet.

Samma natt sökte Fildelaren efter Gudarna i boken, och plötsligt var de överallt, flyktiga, men alltjämt där i utsmyckningarna av Fildelningscentralen, från dörrhandtag till väggmålningar, och i själva byggnaden. Entren och den smala trappan upp till Rotundan var designad för att människan symboliskt skulle kunna lämna det kaotiska och myllrande livet på gatan och stiga upp till himlen, Rotundan, med molnliknande väggar och gripas av en känsla av lugn och upphöjdhet, en känsla av att vara nära Gud, i singular, nära himmelriket. Himmelriket. Var någonstans låg det?

Innan morgonen hade Fildelaren läst hela boken och sparat den som fil, men kände sig mer vilsen än någonsin. Gud var uppenbarligen inte en människa, men verkade inte heller vara ett djur. Fåglar bodde emellertid i himlen, men inte var de större än människor, mer mäktiga? Dessutom var Fildelaren osäker på om Gud överhuvudtaget höll till i troposfären. Himlen beskrevs som långt bort, men otydlig, oavgränsad och Fildelaren kom att tänka på exosfären. Det sista lagret, mellan ljuset och mörkret, odefinierat, lekande med oändligheten, men ändå möjligt att upptäcka, namnge och drömma om. Kunde det var där Gud höll till?

Fildelningscentralen, eller Stadsbiblioteket som Fildelaren nu kallade det, hade byggts i närvaro av Gud, inför Gud, rentav till Gud- vem det än var- det var Fildelaren säker på. Men

på frågan 'varför' var Fildelaren mindre säker. Bygget hade varken varit billigt eller effektivt, det var tydligt, och inte heller roligt på det sättet dagens människor skulle definiera det. Men kunde det vara någon annan känsla, den av lugn och upprymdhet, som Gud ingav hos människorna? Funderingarna kring Gud var så distraherade att Fildelaren höll på att dela fel fil flera gånger, trots att ett misstag skulle vara ödesdigert. Fildelaren visste alltför väl vad som hänt med de 67 föregående Fildelarna. Observationalgoritmen hade koll på allting.

I den varma eftermiddagen kunde Fildelaren höra dånet från grävskoporna som påbörjat demoleringen av sal 2. Fildelaren studerade människorna som gick förbi; oberörda, sorglösa, -Gudlösa?- och greps av förnimmelse Fildelaren dittills trott bara människor upplevde. Ensamhet. Och när arbetsdagen var slut gick Fildelaren inte upp för stentrappan och in i Stadsbiblioteket, för Fildelaren ville inte se vad grävskopornas åstadkommit under dagen. Istället vek Fildelaren av till vänster, tog rulltrappan upp till Observationalgoritmens berg och såg ut över staden. Stockholm låg alldeles stilla, överöst med rött ljus, och Fildelaren fick för sig att staden väntade på någonting. Sändartornen, skyskraporna, helikopaterna ovanför dem och så närmast Stadsbiblioteket, eller snarare vad som kvarstod av det, ett skelett tomt på böcker och människor, som övergivit Gud. Men vad vad det staden väntade på?

Fildelaren inbillade sig att en tår föll nerför Fildelarens inbillade kinder i samma stund som röda lågor spred sig över ett lågt buskage på berget.

Efteråt såg Fildelaren åter ut över staden, men ensamheten tycktes som bortblåst med bladen som blivit till aska. Fildelaren visste vad som behövde göras. Människorna må ha glömt Gud och börjat riva Guds tempel, men det kunde återställas, ännu var det inte för sent. Människorna kunde minnas igen, med Fildelarens hjälp, och Fildelaren hoppades att Gud skulle förlåta dem, ty de visste inte vad de gjorde. Om de bara fick chansen att läsa boken och lära sig om Stadsbiblioteket och Gud, i exosfären, som vakade över alla, men aldrig trängde sig på och som låtit åren gå, gömd under en bokhylla.

Efteråt tittade Fildelaren upp mot den rosafärgade himlen medan filen överfördes till alla människorna i staden och visste att det var sista gången då Observationalgoritmen skulle upptäcka det direkt och visste också att luftmolekylerna skulle fortsätta att röra sig upp mot exosfären när Fildelaren inte längre fanns.

Och Fildelaren kände sig fullständigt lycklig när ett litet pling fastställde att fildelningen var fullbordad.

<https://sv.wikipedia.org/wiki/Pantheon>

https://sv.wikipedia.org/wiki/Stockholms_stadsbibliotek

Källor:

<https://biblioteket.stockholm.se/artikel/stadsbiblioteket-av-gunnar-asplund>